

Секція 3. Структурні трансформації фінансових процесів в умовах
глобалізації

Міщук О.В.

кандидат економічних наук, доцент кафедри
економіки підприємства, фінансів та фінансово-економічної безпеки
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

**ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ
СУБ'ЄКТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Стратегічною метою розвитку сучасної економічної системи є формування нової якості економічних відносин, активізація інноваційної активності суб'єктів національної економіки та створення цілісної системи їх фінансового забезпечення, узгодження інтересів держави, фінансових установ та суб'єктів господарювання щодо розширення темпів, напрямків і механізмів акумуляції та трансформації фінансових ресурсів.

На нашу думку, термін «фінансове забезпечення» означає комплекс заходів по забезпеченню суб'єктів господарювання фінансовими ресурсами через джерела, методи, форми та інструменти.

Зазначимо, що джерела фінансового забезпечення інноваційної активності суб'єктів національної економіки (прибуток, амортизаційні відрахування, бюджетні кошти, кредитні ресурси, заощадження населення, інвестиції) дають можливість диверсифікувати ресурсну базу та забезпечити поєднання капіталів підприємницького сектору та державних коштів.

Варто відзначити, що домінантою у структурі джерел фінансування інноваційної активності суб'єктів національної економіки є їх власні ресурси. Однак, при зростанні кількісних показників фінансування ефективність цього джерела є мінімальною та неякісною через неефективність механізмів його формування, що пов'язані зі скороченням термінів експлуатації основного

капіталу та вибором методів нарахування амортизації на нього, пошуком резервів підвищення ефективності методів господарювання та неефективною економічною політикою. В сучасних умовах формування інноваційної економіки банківські кредити, венчурне фінансування, прямі іноземні інвестиції не мають також суттєвої питомої ваги у фінансуванні інноваційної активності суб'єктів національної економіки. Перш за все, це пов'язано з відсутністю чітких пріоритетів довгострокової урядової економічної політики, податкових і митних пільг, ефективного обсягу формування і розподілу державних витрат на інфраструктуру, умов для довгострокових іноземних інвестицій, ефективною приватизації, мотиваційних механізмів взаємодії держави і приватного капіталу.

Щодо форм та методів фінансового забезпечення інноваційної активності суб'єктів національної економіки (на принципах повернення та без відшкодування, самофінансування, боргове та інфляційне фінансування) – це дії, пов'язані з фінансуванням інноваційних проектів для забезпечення модернізації суб'єктів господарювання та підвищення темпів економічного зростання, забезпечення ефективною соціальною складовою.

Інструменти фінансового забезпечення (податки, збори, штрафи, надання пільг, субсидії, дотації, кредитні гарантії, емісія грошей, прискорена амортизація, приватизація, виробництво) в свою чергу дозволяють сформувати та перерозподілити ресурси, виробити мотиви та стимули для активізації інноваційної активності суб'єктів господарювання.

Водночас, фінансове забезпечення не функціонує відокремлено від фінансування, яке пов'язано з визначенням необхідної кількості фінансових ресурсів для фінансового забезпечення. Останнє потребує фінансових ресурсів національного господарства, що вилучаються державою. Ці ресурси дозволяють досягати цілей в межах реалізації функцій держави в рамках розвитку її фінансової системи.

Фінансову систему України, яка організована за бюджетним типом, можна визначити як історично сформовану і закріплену діючим законодавством

сукупність відносин інститутів та ринків у фінансовій сфері, що забезпечують процес мобілізації і наступного використання ресурсів з метою задоволення відповідних потреб суспільства. На відміну від ринкового типу фінансової системи США, Канади, Великобританії (фінансування здійснюють компанії, здатні здійснити емісію цінних паперів), банківського типу Німеччини, Франції, Японії (ключова роль у фінансуванні належить комерційним банкам), вітчизняна фінансова система передбачає перерозподіл державою через систему бюджетних та позабюджетних фондів найбільшу частину фінансових ресурсів у централізованому порядку.

В даний час існує потреба закріплення за державою відповідних функцій та визначення джерел інноваційної активності суб'єктів національної економіки в рамках фінансової політики держави. Важливим завданням фінансової політики в Україні є нарощування фінансових ресурсів в цілому на основі зростання базових факторів формування ВВП – прибутку, заробітної плати і обсягів податків на виробництво (за виключенням субсидій, пов'язаних із виробництвом) та її спрямованість на усунення диспропорцій у розподілі первинних доходів між працею, капіталом і державою. Отже, одним із головних принципів фінансової політики має бути її збалансованість, спрямованість на розширення фінансових ресурсів країни в цілому та бажанні зрушення у їх структурі, направлення на активізацію інноваційної активності суб'єктів національної економіки [1, С. 74 – 75]. В свою чергу фінансування інноваційної активності суб'єктів національної економіки дозволить стимулювати економічне зростання, підвищити якість і тривалість життя населення, забезпечити високий рівень інноваційності програм розвитку та державного регулювання економіки.

Література:

1. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку: в 3 т. / [ред. Даниленко А.І.]. – Т.1: Фінансова політика та податково-бюджетні важелі її реалізації. – К.: Фенікс, 2008. – 468с.